

Veileder

Omsorgsberedskap – bistand på Evakuert- og pårørendesenter

Bakgrunn

Sanitetskvinnene skal bidra til trygge lokalsamfunn og mange omsorgsberedskapsgrupper har inngått avtale med sin kommune om å bistå ved hendelser. I flere av avtalene er det beskrevet at omsorgsberedskapsgruppene kan bistå med oppgaver knyttet til opprettelse og drift av et Evakuert- og pårørendesenter (EPS).

Ved katastrofer eller større ulykker etableres ofte et EPS for å ta hånd om de som er direkte rammet av hendelsen, men er fysisk uskadede. Dette kan også kalles for et informasjons- og støttesenter. Hjelpearbeidet koordineres, og kommune inkludert kriseteam, politi og frivillige organisasjoner kan samarbeide om driften.

Omsorgsberedskap

Vi bidrar til trygge lokalsamfunn gjennom:

- Over 5500 beredskapsfrivillige
- Nærmere 400 lokalforeninger
- Over 160 kommuner som har omsorgsberedskapsgrupper

De fleste omsorgsberedskapsgruppene har samarbeidsavtale med sin kommune.

Vi har nasjonale samarbeidsavtaler med Helse- direktoratet, Politidirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

For mer informasjon:

omsorgsberedskap@sanitetskvinnene.no

For kontaktinformasjon til ansatte:

[Sekretariatet | Norske Kvinners Sanitetsforening](#)

Sanitetskvinnene

Hvordan kan dere gå fram:

Evakuert- og pårørendesenter (EPS):

Kommunen har det overordnede ansvaret for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet og skal være forberedt på å håndtere uønskede hendelser. Kommunen skal med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) ha en beredskapsplan. Som en del av beredskapsplanen kan samarbeid med omsorgsberedskapsgruppene inngå, der en av oppgavene kan være bistand til å opprette og drifte et EPS.

Politiet gjør vurderinger og bestemmer om EPS skal opprettes, i samarbeid med kommunen der hendelsen skjer. I EPS kan kommune og politi ta imot, registrere, ivareta og følge opp pårørende, evakuerte og andre rammede fra ulykker og katastrofer. Pårørende kan også samles her og bli gjenforent med sine. Pårørende/etterlatte som ikke kan gjenforenes med sine fordi de er skadet, savnet eller døde skal også gis nødvendig krisehjelp ved EPS.

Evakuerte og familier får nødvendige helsetjenester, psykososial omsorg og informasjon i EPS. Ledelse av senteret ivaretas av kommunen, ofte sammen med politiet. EPS kan ha flere enheter, som mottak og registrering, senter for evakuerte, senter for pårørende, samtalerom, informasjon og vakthold/adgangskontroll.

Det er viktig med en tydelig oppdragsbeskrivelse og avklaring på hvem som er kontaktperson/oppdragsgiver og som dere skal forholde dere til. Det er viktig med opplæring for å sikre at dere er trygge på oppgaven. Delta gjerne på øvelser om opprettelse og drift av EPS, det er en fin mulighet til å trene i praksis.

Hvilke oppgaver omsorgsberedskapsgruppa kan bidra med på et EPS:

Registrering: Alle som tas imot/forlater et EPS skal registreres. Noen steder benyttes et manuelt skjema, andre steder benyttes elektroniske system. Det viktigste å registrere er navn og mobilnummer. Dersom omsorgsberedskapsgruppa skal bistå med denne oppgaven, er det viktig at dere vet hvilke verktøy og skjema som kommunen skal bruke, og hvordan det skal brukes.

Ledsage personer: På et EPS kan det være behov for å ledsage personer til et annet sted på senteret, vise til riktig rom og veilede hvor de skal gå, ta imot pårørende som kommer til senteret og vise de til riktig sted.

Omsorg: Å være evakuert eller pårørende er en stor belastning. Det kan være stort behov for frivillige som kan ta vare på enkeltpersoner. Det gjør vi gjennom å være tilstede, vise omsorg og gi støtte. Leder av EPS skal koordinere den psykososiale ivaretagelsen.

Selv om det primært er kriseteamet som gir psykososial støtte er det er lurt for dere som beredskapsfrivillige å være forberedt på å møte personer i krise.

En krise kan være dramatisk og traumatiserende for enkeltpersoner, familier og lokalsamfunn. Det er normalt å få fysiske og psykiske reaksjoner ved sterke påkjenninger. Reaksjonene kan være ulike fra person til person.

Mat: I en krisesituasjon er det spesielt viktig å få i seg næring men like viktig er det for å få tankene over på noe annet. Her kan vi bistå med mat og drikke til evakuerte, pårørende og nødetater.

Viktig: Husk signert taushets- og etikkerklæring. Ikke svar på spørsmål eller gi informasjon utover det som er direkte relatert til oppgaven du ivaretar. Henvis alltid til ansvarlig leder på EPS ved spørsmål fra media. Ikke ta bilder eller film uten at det er avklart med ansvarlig leder. Husk på passende oppførsel, også når man er på feks. kjøkkenet. Latter og høye stemmer kan bære ut til andre rom.

Husk egensikkerhet – ta vare på deg selv

Det er viktig at dere som er involvert samles like etterpå for å dele erfaringer og snakke ut om opplevelsene. Husk også at N.K.S. har tilbud om ettersamtaler, for å ventilere ut inntrykk. Se egen informasjon om dette på foreningsnett.

Andre forhold

Noen sanitetsforeninger eier eller har tilgang til lokaler som kan stilles til disposisjon for kommunen når et EPS opprettes. Dette bør inn i samarbeidsavtalen som inngås med kommunen, inkludert hvilke fasiliteter lokalene har.

Tilgjengelig utstyr, materiale og informasjon:

- Bruk omsorgsberedskapsvest og navneskilt med bånd på oppdrag, se [nettbutikken](#)
- Lenker til mer informasjon om omsorgsberedskap, se [foreningsnett](#)

